

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Národní umělkyně Jarmila Glazarová

Srpen 1967

Číslo 8

Ročník IV.

POZDRAV přátelům Šrámkovy Sobotky

(Projev na zahájení XI. ŠS)

Drazí přátelé, jak rychle přeletěl ten rok od posledního setkání v naší milé Sobotce. Loni jsme v tento zahajovací den prožívali slavnostnost desátého jubilea Šrámkovy Sobotky. Letos nás dojíká i vzrušuje dvojí výročí: devadesát let od narození a patnáct let od smrti velkého básníka. V programu slavnostního týdne se vystřídají univerzitní vědci a literární historikové, kteří jeho dílo zvažují a osvětlí pohledem učenců z nejrůznějších aspektů. Neodvažují se na tuto půdu. A není to ani mým úkolem. Byla bych vyzbrojena jenom láskou a subjektivním vztahem, a z toho jsem se už několikrát, při různých příležitostech, tady vyzpovídala.

Dnes je mou milou povinností vás opět přivítat, radostně pozdravit věrné přátele Šrámkovy Sobotky i nové hosty, kteří snad také propadnou kouzlu té věrné úcty k básnické osobnosti, také se dají očarovat geniem loci, který tu vyznačuje ze všeho: z rodného domu Šrámkova, z interiéru jeho pečlivě opatrovaného domova, z harmonického poklidu náměstí, ze šumění jeho kašny, z půvabných lidových architektur, z veselých plácků, ze zelené a smířené zahrady hřbitova, z Humprechtu, který je tak neorganický a tak krásný se svým půlměsícem, a který tak podivuhodně vrostl do této vlídné a laskavé české krajiny. Ze všeho vyznačuje básníková blízkost, na všem se nesmazatelně a jako stříbrný pyl chvěje třpyt jeho pohledu, jeho myšlenek, všechno to vstoupilo do jeho tvorby a stalo se majetkem generací.

Reknete slovo Splav — v jakékoli souvislosti a jakýkoli splav. Ale podvědomí je okamžitě mobilizováno. Ta krásná a tajemná druhá paměť, která někde hluboko v nás zaregistrovala nejhlubší dojmy, city, obrazy, rázem vynese na povrch dva obrazy: odpusťte mi, prosím, prozrazují vám své vlastní reflexy, ale myslím, že se tak stejně děje mnohým z vás. Já vidím Viktorčin splav pod vysokými stromy v ratibořickém údolíčku, a Šrámkův splav, který jsme v lukách slyšeli krásně zpívat, tam v lukách, kde je vlání na všechny strany, pokorné odevzdávání, v lukách, kde kvete nejprostší života stůl, v lukách, z kterých je vidět Semtinskou lípu a Trosky.

A dál ještě se musím přiznat, že kvetoucí šípkové keře jsou pro mne heraldickým, erbovním znakem Fráni Šrámka. Nemohu je od sebe nikdy oddělit. Snad to byl

tak intenzivní prožitek z básní, snad na mne dolehl v té zjitřené době, kdy se mladá obraznost zabývala a trápila hrůzami války. Snad se upamatujete: „Celý rok vojáci padali, padali také v máji — a šípky když kvetou po světě, čas je, by ze hrobu vstali.“ Vždycky, vždycky, v letošním máji to bylo v Průhonicích, v tom neskutečně úchvatném parku — opět jsem v houštině tmavorůžových šípkových růžiček viděla stín toho vojáka, který „má v srdci otvůrek zcela malý. Prošli jím milenci, ani to nezapozorovali.“

Myslím si, že je to úžasné. Že je to zárazek veliké umělecké tvorby, která vejde do krve, do obraznosti, do slovesného fondu pokolení. A takto jsou vlastně stále s námi, a právě jen takto jsou nesmrtelní básníci, kteří nám dali obrazy tak silné, tak krásné a nesmazatelné. Zajisté víte, že pro Františka Halase byl Splav jedním z pramenů, odkud se napájí příští česká poezie. Nalehnutím na sedm krásných mečů je tato nezapomenutelná knížka.

Myslím na Stříbrný vítr, který byl houslovým klíčem generace, který tak dlouho zněl na strunách mladých srdcí, i když se v katastrofách měnil čas, měnila společnost, poměry, podmínky. Potom se nějakou dobu zdálo, že stříbrný vítr utichl ve hřmotu nové technické epochy. Jenomže chlapectví, dospívání, ta krátká, křehká a plachá doba trvá dál, trvá i v tom našem atomovém a kybernetickém věku, a stále ještě jsou mladí lidé, kteří ten stříbrný hlas zaslechnou, hledají jej a najdou to, co je věčně lidské, bolavé, matoucí, tiše rezonující aspoň v tom krátkém, světlém, neklidném a hledajícím období.

Nedávno jsem navštívila ateliér mladé a nadané malíčky, takové poněkud neskutečně zelenooké rusalky. Našla jsem grafické listy, podivuhodně sugestivní, červené koně na kobaltovém pozadí a s bílým kotoučem měsíce. Šrámek ji uchvátil. Po letech, od nezdařilé školní četby, se znovu vrátil právě v takové chvíli, kdy člověk čeká na dar básnického obrazu. Říkám to proto, že jsem měla velikou radost. Báseň, která mne jako děvče, jako mladou ženu dojíkala s velikou intenzitou, vyvolala takovou emocionální odezvu u dnešní mladé ženy z roku 1967, že všechno kouzlo, všechen stesk měsíčních pastevek vrátila v souzvučném výtvarném díle.

Míváme období, kdy jsme smutni nad naší mládeží.

Národní umělkyně Jarmila Glazarová
Foto Př. Bureš

Odpusťte mi, je to už tak otřepané téma, že už jen s přemáháním o něm člověk hovoří. Jsme sami vinni. Dovolujeme, aby naše hlavní komunikační prostředky, rozhlas a televize, chrílily denně, znovu a znovu v obrovském množství podprůměr, pahodnotu, pakulturní kýč. Připouštíme, aby se vkus mladých lidí deformatoval.

val. Aby ztratili měřítko a pojem o hierarchii hodnot. Ale naproti tomu se člověk najednou doví o fantastickým nákladech poezie, které nemohou konzumovat jen starší čtenáři. Zdaleka ne! Záležitostí mladých je Klub přátel poezie. Záležitostí převážně mladých je zpráva, kterou jsme vyslechli právě teď na 4. sjezdu spisovatelů. Ředitel nakladatelství Československý spisovatel nám sdělil, že například Seifertova Maminka vyšla a byla rozebrána v nákladu 130 tisíc výtisků. Nezvalův Sbohem a šáteček 120 tisíc výtisků. Těžká a složitá poezie Holanová vyšla ve 100 tisících výtisků. Hned potom v pořadí jde Fráňa Šrámek, František Hrubín a Oldřich Mikulášek. V Klubu čtenářů, jak víte, vyšly Nezvalovy Básně noci nákladem 220 tisíc výtisků. To je ohromující. Je to ojedinělé vůbec ve světovém měřítku a západní nakladatelé nad tím žárlivě a nechápavě krčí rameny.

Myslím, že to je to nejkrásnější, co nás v poslední době potkává. Z tak ohromujícího počtu čtenářů poezie musí přece vyrůst zas něco nového, dobrého, lidského a čistého. Návaznost, kterou doba a okolnosti zpřetrhaly na léta, se znovu objevuje. Obnovuje se tak nějak spontánně, snad je to ono věčné a nepřestávající kyvadlo, jeho výkyvy mezi dobrým a zlým směřují opět vzhůru k hodnotám. Celý svět je dnes hledá. Lidé jsou unaveni, syti hrůz, náhlých změn, nečekaných katastrof. Hledají neproměnnou stálost hodnot, zakotvení v harmonii a kráse. Poezie je takovým zdrojem a stává se opět potřebou srdcí, která okorala a ztvrdla ve vztazích mezi lidmi, které se tolik změnila a pokazily.

V tom výčtu čtených a žádaných básnických děl má Fráňa Šrámek čestné místo. Jak by ne? Kolika našim básníkům byl kmotrem, kolik se jich napilo ze studánky živé vody, kterou objevil mezi Kostí a Plakánkem, v tom kraji pod krásným zámek nedaleko Jičína.

Draží přátelé, teď se ujme slova odborník literární teorie, aby přednesl první přednášku tohoto jubilejního cyklu. Přeji vám, abyste s novými pohledy na dílo dávno uzavřené pocítili i jeho trvalou platnost. Zařadilo se do naší národní kultury jako jeden z hlasů nejpěvňějších, nejtesklivnějších, ale i nejbojovnějších v nenávisti k válkám, ke křivdám starých společenských řádů. Ať zní ten jeho sladký zvonový hlas, ať zní do daleké budoucnosti vždy novým hledačům krásy, křehkosti poezie čisté, vroucí a prosté jako národní písnička. Ať krásný ho zpívá, ať krásný ho dozpívá hlas, ať zní v našem národě z pokolení do pokolení.

XI. ŠRÁMKOVA SOBOTKA

Program. Heslo XI. Šrámkovy Sobotky „Ať zním“ mělo nejen připomenout 90. výročí narození a 15. výročí úmrtí národního umělce Fráni Šrámka, nýbrž mělo být i podnětem k zamyšlení nad básnickým dílem a ke konfrontaci tohoto díla s dneškem.

K tomuto cíli byl zaměřen zahajovací projev národní umělkyně Jarmily Glazarové dne 2. července a všechny **dopolední semináře**, v nichž 2.—8. července přednášeli: doc. dr. Karel Mácha (Hodnoty mládí v díle Fráni Šrámka), prof. dr. František Buriánek (Fráňa Šrámek v proudění času), dr. Jiří Žantovský (Anarchismus Šrámkovy generace), dr. Věra Formánková (Popis v Šrámkově próze z hlediska jazykové stylistiky), dr. Jan Červenka (Obraz mládí u Fráni Šrámka a v soudobé próze) a prof. Josef Špičák (Šrámkův odkaz dnešku a zítřku).

Přednášky dovedly, že „mladý, ba překvapivě mladistvý duch Šrámkova díla zůstává trvale v oblasti kritiky světa očima mládí“ (Mácha) a že „básník, který dovedl být básníkem chvíle, neopakovatelného okamžiku, kouzla jeho prožívání, a který dovedl být také básníkem kontinuity života, jeho věčného rytmu... takový básník se nemusí bát přicházejícího času. Nebude jím pohlcen, bude jím nesen — k dalším generacím lidského rodu“ (Buriánek). To dosvědčilo i vystopování Šrámkova vlivu na dílo mladých generací dřívějších i generace dnešní nejen po stránce látkové a myšlenkové (Žantovský, Červenka, Špičák), ale i jazykové (Formánková). Celkem přinesl seminář velmi cen-

né příspěvky k chápání myšlenkových a uměleckých hodnot a bylo by jistě ku prospěchu literární vědy, kdyby soubor přednášek i jiných významných prací, vzešlých v roce Šrámkova jubilea, byl vydán knižně.

Odpolední a večerní pořady byly dokladem toho, jak Šrámkovo dílo je stále podněcující a u mládeže oblíbené. To ukázalo 2. července „poetické odpoledne“, v němž se uplatnily nejvyspělejší soubory Východočeského kraje (z Lanškrouna, Hlinska, Svitav a Sobotky), které spolu s ostatními recitátory kraje vzdaly básníkovi poctu na soboteckém hřbitově, kde bylo letos odpoledne zakončeno sborovou recitací stejnojmenné Šrámkovy básně v nastudování RSŠD.

Podílu Fráni Šrámka na anarchistické poezii byl věnován večer Památníku národního písemnictví dne 3. července (více v následujícím článku), významné pasáže z jeho próz přednesla recitační studia ze Sobotky, Jičína a z Prahy za vedení Evy Seemannové dne 6. července.

Vyvrcholením večerních pořadů byl dne 8. července slavnostní koncert Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého, jehož dirigent Radomil Eliáška a sbormistr Jindřich Pěňčík připravili pro Sobotku zvláštní program ze symfonických, vokálních a komorních skladeb inspirovaných Šrámkovými verši a díly. Koncertu dodala závažnosti přítomnost rodiny skladatele Boleslava Vomáčky a skladatele prof. dr. Josefa Plavce.

Zvláštní místo v programu XI. Šrámkovy Sobotky měla lidová hra „Komédie o hvězdě“, kterou Recitační studio

Šrámkova domu opakovalo 4. července na žádost četných přihlášených návštěvníků a na přání Československého rozhlasu a televize, která tuto hru hodlá natočit pro vánoční televizní pořad. O provedení hry natočili zájem také zástupci Státního nakladatelství dětské knihy a Klubu mladých čtenářů [spisovatelé Zdeněk Heřman a Alena Benešová], kteří se po představení přihlásili do diskuse o tzv. religiálních látkách v dětské literatuře.

Jako obvykle — hlavně přičiněním a péčí dr. Karla Samšišáka — doplňovaly program Šrámkovy Sobotky **výstavy výtvarných prací**. Výstavu grafiky Josefa Čapka z majetku umělcovy rodiny ve Střediskové knihovně zahájil 1. července dr. Jaroslav Wagner a výstavu Primitivní malíři dneška v Solcově statku uvedla prof. N. Melniková-Papoušková.

Protiváhou pracovní náplně seminářů a náročných večerních pořadů byly **odpolední vycházky** po Sobotce a jejím okolí a celodenní výlet 5. července, který — za vedení prof. Václava Kamelského — seznámil účastníky s krajem Antala Staška, Ivana Olbrachta a Viktora Dyka v Podkrkonoší.

Ve dnech 1.—4. července probíhal také **seminář lektorů a recitátorů Východočeského kraje**, který pořádalo Krajské osvětové středisko v Hradci Králové. Seminář, jehož se účastnilo 40 lektorů, byl zahájen 1. července „poetickým nocturnem“ na nádvoří hradu Kostí. Tam za účasti stovky mladých recitátorů přednesly ukázky své práce ty soubory, které nevystoupily na soboteckém „poetickém odpolední“. Bylo mezi nimi i 16 recitátorů z Havlíčkova Brodu, kteří dali Sobotce přednost před návštěvou atraktivního programu Haškovy Lipnice.

Literární soutěž Šrámkovy Sobotky, dotovaná ŠKK ONV v Jičíně, byla již popáté součástí našeho festivalu poezie a kultury řeči. Do 15. dubna t. r. se sešlo 25 prací. Do I. kategorie (původní literární díla) patřilo 17 prací, do II. kategorie 2 práce literárněvědné a do III. kategorie 6 prací vlastivědných.

Soutěžní komise, jejímiž členy byli zástupci ONV a okresních kulturních institucí a již předsedala Marie Hejnová, rozhodla na základě odborných posudků takto: 1. cena nebyla udělena v žádné kategorii. 2. ceny (500 Kčs) získávají v I. kategorii: Milena Kovářová za soubor povídek Lidské kořeny, Jan Konopáč za hru Předseda a kolektiv žáků Střední knihovnické školy v Praze za sbírku básní Paví modř; v II. kategorii: dr. František Bařha za studii K literárním počátkům Fráni Šrámka; v III. kategorii: dr. Antonín Tichý za historickou reportáž o národním odboji v oblasti Českého ráje Veliké poslání a prom. hist. Zoltán Drenko za studii Pravěk jičínského okresu.

3. ceny (300 Kčs) získali v I. kategorii: Stanislav Rudolf za prózu Metráček — tenký román pro tlustá děvčata, Jiří Štál za sbírku aforismů a satir Minimyšlenky a Vladimír Brandejs za cyklus básní Nezměřitelnost; v II. kategorii Alois Havel za literárněvědnou práci Pod čedičovým kopcem; ve III. kategorii: Antonín Knížek za monografii Nosič pochodní [o odbojovém pracovníku Miloši Krásném] a Marie Holmanová za práci Tradice sborového zpěvu v Nové Pace.

Peněžitou odměnu v částce 200 Kčs přiřkla porota Jiřímu Faltusovi za sbírku veršů Chození po tichu a dr. Bohumíru Petrovi za studii o varhanářské minulosti Jičínska. Čestného uznání se dostalo dr. Vladimíru Malému za přírodovědecko-regionální studii Jedinečnost díla a rodného kraje Fráni Šrámka.

Je tedy zřejmé, že i letošní ročník přinesl leccos pozoruhodného; svědčí o tom i to, že např. práce dr. Bařhy byla v těchto dnech publikována ve Sborníku Národního musea v Praze, práce dr. Tichého byla otištěna v jičínském Předvoji a román Metráček připravuje k vydání Státní nakladatelství dětské knihy. I jiné soutěžní práce by si zasloužily širší publikace. Proto uvažujeme o spolupráci s hradeckým nakladatelstvím Kruh a s redakcí deníku Pochodeň.

Účastníci. Stálým jádrem návštěvníků všech součástí programu XI. Šrámkovy Sobotky byli členové učitelské exkursně vzdělávací základny. Bylo jich letos 71 (loni 67), nejvíce z Východočeského kraje — 28 — a z Prahy 27. Je potěšující, že velikou převahu měly mladé a mladší ročníky.

Část posluchačů dojížděla na jednotlivé přednášky a pořady z okolí, zejména z Jičína, potěšující byla i účast místních obyvatel. Zahájení slavnostního týdne se zúčastnili mj. náměstek předsedy KNV Karel Štancl, tajemnice OV KSČ Věra Pilařová, předseda školské a kulturní komise ONV František Dvořák; představení Komédie o hvězdě shlédli také zasloužilá umělkyně Julie Charvátová, redaktor Čsl. rozhlasu Vratislav Kubálek a pracovníci Čsl. televize.

Průměrná návštěva v seminářích byla 100 lidí (nepočítajíc účast téměř 300 lidí na zahájení). I večerní pořady ve spojitelně byly dobře navštíveny (160—200 lidí), na koncert v sokolovně přišlo na 300 posluchačů. Na výstavách se vystřídalo přes 400 zájemců. Mnoho obecnosti přilákala také repríza loňského „humprechtského nocturna“ Evy Seemannové 5. července.

Organizace.

1. Propagaci Šrámkovy Sobotky a Sobotky vůbec sloužily plakáty a pozvánky vytištěné podle návrhu akad. malíře Iva Holého, dále letáky a vkusný tisk, který k vystoupení RSSD na Wolkrově Prostějově vydal jičínský Osvětový dům. Jednotlivé pořady byly oznamovány poucači, které také ochotně zhotovil Osvětový dům, a ve Zpravodaji, který denně vycházel. Také většina denního a jiného tisku přinesla zprávy o letošní Šrámkově Sobotce; nejúplněji referovala hradecká Pochodeň.

2. Péči o většinu cizích účastníků měla učitelská exkurzně vzdělávací základna, vedená Drah. Blkovou-Kyzivatovou, která byla umístěna ve školní budově. Jak ukázalo hodnocení členů základny, všichni byli s pobytem v Sobotce spokojeni. Chválili si i stravování ve školní jídelně, řízené Zdenkou Holubovou.

3. Úkoly společenského střediska plnil jako obvykle Šrámkův dům, kde se přednášející i posluchači mohli scházet k besedám a kratším programům (filmy apod.).

4. Ústřední dům lidové umělecké tvorivosti v Praze věnoval všem členům základny zdarma dvě publikace z oboru uměleckého přednesu; vydavatelství Československý spisovatel se postaralo, aby k zahájení Šrámkovy Sobotky byly ve zdejším Knize k dispozici nové edice Splavu a Měsíce nad řekou; Vratislav Kubálek natočil pro Československý rozhlas rozhovor s pořadatelem Šrámkovy Sobotky [byl vyslán 29. VII.]; filmoví amatéři z Jičína zachytili několik scén ze Sobotky a okolí.

5. Pořadatelé dbali také o to, aby vzhled města byl co nejlepší, a děkují občanům, kteří uposlechli výzvy MNV a postarali se o úklid a úpravu ulic a prostranství. Leckteré nedostatky zakryla letos neobyčejně bohatá květena na veřejných prostranstvích i v zahrádkách („Sobotka tone v růžích“ — chválili návštěvníci). Rovněž příznivé počasí přispívalo k tomu, že se Sobotka jevila v plném svém půvabu. Mnoho chvály bylo slyšet i na koupaliště pod Humprechtem.

6. Pořadatelstvo je vděčno všem, kdo jakýmkoli způsobem pomohli a svou spoluprací přispěli ke zdaru XI. Šrámkovy Sobotky. Těch Soboteckých je mnoho — od členů a přátel Recitačního studia Šrámkova domu až po pracovníky pohostinství; z ostatních patří zvláštní uznání školské a kulturní komisi ONV v Jičíně, Krajskému osvětovému středisku v Hradci Králové, Osvětovému domu v Jičíně, Krajskému pedagogickému ústavu v Praze a Památníku národního písemnictví.

Závěr a výhledy. Zdá se, že s výsledky XI. Šrámkovy Sobotky můžeme být spokojeni. Její ústřední námět vzbudil až nečekaný zájem a pozornost.

I z hlediska propagace Sobotky je význam tohoto týdne nemalý. Rok co rok přitahuje Šrámkova Sobotka nové a nové návštěvníky, a ti se potom stávají sami propagátory, jak dosvědčují školní a turistické zájezdy a návštěvy. A stejně tak četné novinové zprávy o Šrámkově Sobotce zvyšují u vši naší veřejnosti zájem o náš kraj.

Pokud jde o příští ročník Šrámkovy Sobotky, bude správné, zůstane-li v platnosti linie dosavadních jednání ročníků: na široké bázi péče o kulturu řeči a zájmu o poezii přinášet nová poznání v teorii i praxi tohoto oboru, tak důležitého pro moderní literární a estetickou výchovu a výuku. Proto se budeme snažit, aby se k těsnější spolupráci přihlásily pedagogické fakulty a ústavy pro další vzdělávání učitelů. Tím by Šrámkova Sobotka získala ještě širší a stabilnější zázemí a její náplně by bylo ještě lépe využito.

Akad. malíř Jan Špála: Sobotka s Kumbálova (olej)

Slavnostní koncert k zakončení XI. Šrámkovy Sobotky 1967

Pořadatelé XI. festivalu Šrámkova Sobotka pozvali k závěrečnému koncertu v sobotu dne 8. července 1967 Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého s jeho symfonickým orchestrem, mužským sborem a sólisty. Jistě jen málokteré umělecké těleso by bylo ochotno k takové příležitosti přizpůsobit svou dramaturgii a nastudovat zvláštní vhodný program, jako to učinil AUS VN. Již za to zaslouží uznání a chválu. Neméně pak za vynikající provedení pořadu ve všech jeho složkách. Symfonický orchestr za řízení dirigenta Radomila Elišky přednesl Suitu Jiřího Srnky z hudby k filmu „Měsíc nad řekou“ a závěr „Jičínské suity“ Jos. B. Foerstra. Z hudební tvorby na básně Šrámkovy byly zařazeny melodramy Jar. Jeremiáše „Raport“ a Josefa Plavce „Smutek v lese“; oba s orchestrem recitoval Alfréd Strojček. Dvě písně Bol. Vorný na Šrámkovy texty „Cesta z bojiště“ a „Rodné městečko“ s orchestrem zazpíval tenorista Dalibor Novotný. Mužský sbor AUS šrámkovský pořad dovršil nastudováním a přednesem Axmanova sboru „Věčný voják“ a doplnil jej Zbojnickými baladami Boh. Martinů. Sbory řídil sbormistr Jindřich Pěnčík. Nakonec symfonický orchestr pořad uzavřel ouverturami Antonína Dvořáka „V přírodě“ a „Karneval“. Koncert měl opravdu slavnostní ráz krásným programem i vysokou úroveň provedení a velmi četné obecenstvo Šrámkovy Sobotky jej ocenilo vřelým uznáním všem účinkujícím.

Dr. Josef Plavec

Fráňa Šrámek a děti

Fráňa Šrámek miloval děti, na svých procházkách se u nich často zastavoval, pozoroval jejich hry a zábavy, pohovořil s nimi a prohodil nějaký šprým.

Malá Eva Boudyšová z Kopidlna nakreslila „strýčkovi“ Šrámkovi jednou do dopisu krmítko s ptáčky a kačátkem a napsala mu, jak ptáčkům nasypává, aby neměli hlad. Mistr jí odpověděl takto:

Co Eva Boudyšová strýčkovi Šrámkovi nakreslila:

Nepotřebovala ani pravítko,
nakreslila pěkné krmítko,
dole v trávě kačátko se dívá,
jak se tam ta ptačí havěť živí,
ale pod krmítkem mraveneček
čeká chytře na drobeček
a chválí hodnou Evu nemálo,
že se na něj taky dostalo.

1. 3. 1944. Pozdravuje Fráňa Šrámek.

BŠ

Poznámka redakce: Veršů Fráni Šrámkovi v dětských památnících existuje jistě více. Jestliže o některých víte, pošlete nám je k otištění!

FRÁŇA ŠRÁMEK A TI DRUZÍ

Pondělní večer poezie, věnovaný českým anarchickým básníkům tvořícím na přelomu století, vnesl do horké letní pohody Šrámkovy Sobotky trpké a břitké tóny, jimiž tyto „kamarádi svobody“, neustále zraňovaní pokryteckou morálkou měšťácké společnosti své doby, vyjadřovali upřímně a otevřeně své pocity.

Režisér Jiří Hraše citlivě vybral z hojného materiálu, který mu připravili pracovníci Památníku národního písemnictví, to nejcharakterističtější, dal pásmu jasnou koncepci a pevnou kompozici: na pozadí dobových dokumentů ostře vynikla básnická revolta proti všemu, co tehdy zmrzačovalo a deformovalo lidský život. Tak nám

pomohl pochopit tento úsek tvorby nejen u Fráni Šrámka, ale i u jeho generačních druhů Tomana, Neumannna, Mahena, Gellnera, Haška a také jiných, nám už méně známých básníků. Podařilo se mu několika jednoduchými jevištními prostředky a vhodně volenými hudebními motivy vyvolat suggestivní dobovou atmosféru, které podřídili i jednotliví interpreti své výrazové prostředky. Tak vznikla zajímavá, komorně laděná inscenace, která však mohla plně působit jen na posluchače již předem poučené o společenských vztazích na konci minulého století. Ostatním by byl jistě pomohl dobře sestavený programový list s úvodním slovem, jmény

básníků a názvy jednotlivých oddílů přednášených veršů.

O zdar večera se zasloužili i všichni mladí umělci — Lída Engelová, Drahomíra Fialková, Ivan Ruml a režisér Jiří Hraše. Zvláště pak zaujala recitace i zpěv Alfréda Strejčka.

A nakonec jedno přání: nebylo by možné, aby se někdo ujal vydání tohoto objevného pásma? Kulturní pracovníci by tak dostali do rukou cenný, emocionálně působivý materiál o nesmírně zajímavém a poměrně málo známém období české literární tvorby, materiál, umožňující profesionálním i amatérským umělcům osobitou jevištní realizaci.

Marie Votavová

V SOBOTCE PŘED 300 LETY

Dalo by se to vlastně napsat docela stručně: před 300 lety založil Humprecht Černín z Chudenic sobotecké Nové město. To je prostá skutečnost a koho nezajímají podrobnosti, nemusí už dále číst. Pro ty ostatní, kteří mají rádi minulost Sobotky, jsem napsal tento krátký článek a připisuji ho všem obyvatelům starých dřevěných lidových staveb na Novém městě i v jiných částech Sobotky, kteří tak pečlivě udržují své domečky a starají se tak o jejich zachování budoucím generacím.

Před 300 lety byla Sobotka docela malé město s necelou stovkou domů, rozložených kolem náměstí. Nad městem se vypínal mohutný chrám ještě nepříliš starý a na protějším kopci se pomalu začínaly zvedat zdi loveckého záměčku Humprechtu. Po útrapách třicetileté války se pomalu vracel do města klidný a spokojený život, rušený jen občasnou stávkou soukenických tovaryšů (podzim 1666) nebo spory s vrchností. Ale i tyto spory utichly, když hrabě dosadil na radnici primase a konšely, kteří mu byli oddáni.

Humprecht Černín byl chytrý šlechtic a prováděl obratnou hospodářskou politiku. A to nejen ve vlastní režii (zřizování nových dvorů apod.), ale i tím, že dbal o prosperitu svých měst, o růst bohatství jejich obyvatelů.

Proto se zajímal o růst Sobotky. Ale město růst nemohlo: bylo obklopeno poddanskými vesnicemi Březnem a Předměstím a pozemky drobných šlechticů, kteří vlastnili stateček ve Březně a dům na soboteckém náměstí, ke kterému patřila zahrada Šafrance. Městské pozemky kolem příkopů apod. byly již obsazeny, těžko se kde dalo stavět. A přitom Humprecht cítil, že i v Sobotce by mělo být více řemeslníků, více poplatníků, kteří by přispívali kontribucí do jeho pokladny.

A tak Humprecht Černín z Chudenic zakoupil v září 1666 od urozené paní Sybily Hubrykové, rozené Kelbichové z Ostrychu její březenský stateček — dvůr, chalupu a zahradu — a proměnil ho na svůj panský dvůr a oboru. Ne však celý. Koncem března nebo počátkem dubna roku 1667 přijel na Kost a zavítal do Sobotky, kde „z obzvláštně milostivé náchylnosti k poddaným mým města Sobotky pro zvelebení a rozmnožení obce jejich na zahradě mé vlastní... místa k stavění třinácté domův a při každém malíčce jedné zahrádky u přítomnosti mé vyměření jsem dal...“. Dále v tomto dekretu z 2. dubna 1667 píše, aby se stavební místa přidělila „poctivejm a živnejm lidem“ a dodává: „...také týž místa a budoucně na ně vystavené domy k městu Sobotce připojuji tak, aby všeho městského práva jako kterejkoliv jiné městské dům oučastny a jakožto spolumožešní též do knih městských vepsané byly...“

O nová stavební místa byl samozřejmě velký zájem a tak do 14 dnů ležela před hrabětem odpověď sobotecké městské rady: „Vysoce urozený svatý říše římské hrabě, pane, pane náš milostivý a dědičný. Aby Pán Bůh všemohoucí Vaší vysoce hraběcí excelenci a milosti zdraví, štěstí, hojného božského požehnání a nad námi věrnými dlouhověkého panování propůjčiti a dáti ráčil, čeho na modlitbách svých poníženě a poddaně prositi nepřestáváme.

Vaší vysoce hraběcí excelenci a milosti za tu velikou k nám prokázanou milost a lásku, že pro zvelebení a rozmnožení města zahradu Vaší vysoce hraběcí excelenci a milosti vlastní k městu odezdati a na takový způsob, aby se řemeslníci poctiví osazovati a domy sobě stavěti mohli, milostivé postoupení se stalo, za což Vaší vysoce hraběcí excelenci a milosti ve vši pokoře a poníženosti své děkujeme a aby Pán Bůh všemohoucí za takové nám

učiněně dobrodiní hojným odplatitelem bejti ráčil, modliti se připovídáme.

A jakož jest u přítomnosti Vaší vysoce hraběcí excelenci a milosti v tejš zahradě pro vystavení devěti domův již k jednomu každému jistě vyměření se stalo, na kterýchžto devět domův také hospodáři, však všechno poctiví řemeslníci se vynášli a takové místa jim k stavění vykázané jsou, jakož také že stavěti budou jeden každý rukojmě za sebe zastaviti a ručiti musil. Kdo pak ti a jakého řemesla jsou, tuto příležitostně z druhé strany upsané takové osoby Vaší vysoce hraběcí excelenci poznamenané přednášíme a Vaší vysoce hraběcí excelence a Milosti milostivé ochraně boží poručena činíme. Datum v městě Vaší vysoce hraběcí excelence Sobotce dne 13. aprilis léta 1667.

Vaší vysoce hraběcí excelence a milosti
věrní poslušní a dědiční poddaní
purkmistr a rada města Sobotky.“
(str. 2)

Léta Páně 1667 dne 14. aprilis tyto osoby místa ujaly a že stavěti budou, rukojmě za sebe zastavili.

Mikuláš Andres krejčí	— Bartoloměje Pokorného
Rudolf Štajner kožešník	— Abrahama Štejnera
Jiřík Lavický pekař	— Martina Lorejčka
Kristián Gintner postřihač	— Václava Vlacha
Adam Stašek švec	— Kašpara Hejna
Jan Lavický pekař	— Víta Hanuše
Matěj Čapek krejčí	— Václava France
Jiřík Menšík švec	— Václava Egkra
Jiřík Myška švec	— Matěje Myšku

A pak 9. srpna 1667 se sešla na sobotecké radnici městská rada, majitelé nových gruntů a jejich ručitelé i další měšťané a městský písař Jiřík Bilinský psal a psal...

„Mikuláš Andres řemesla krejčovského stoje v plně radě přiznal se, že jest sobě, manželce, dědicům a budoucím svým ujal grunt aneb kus místa v zahradě „Pod zbořem“ slove ležící, kterážto zahrada jest z milosti a štědroty vysoce urozeného pána, pana Humprechta Jana Černína, sv. římské říše hraběte z Chudenic, jakožto vrchosti naší dědičný, milostivý a křesťanský k městu obrazena a darována. Kteréžto předdotčené místo aneb grunt ujavši, na něm sobě dům vystavěti má a že se to od něho skutečně stane, a stavěti bude, rukojmě za sebe zastavil Bartoloměje Pokorného, souseda zdejšího...“

Jan Rudolf Štajner řemesla kožešnického...
Jiřík Lavický řemesla pekařského...
Kristián Gintr z Rajchenberka postřihač...
Adam Staška řemesla ševcovského z Hořic rodilý...
Jan Lavický řemesla pekařského...
Matěj Pruska řemesla krejčířského...
Jiřík Menšík řemesla ševcovského...
Jiřík Myška řemesla ševcovského...
Matěj Hrdlička koželuh...
Jan ml. Saydl soukeník...
Jakub Stuchlík soukeník...

Celkem 12 řemeslníků se toho dne stalo právoplatnými majiteli nových gruntů a brzy k nim přibýli ještě další. Každý dostal ještě od hraběte půjčku dvaceti zlatých na vystavění domu, kterou měli začít splácet až po třech letech.

Domky byly asi brzy hotovy a pro takto vzniklou novou čtvrť města se brzy vžil název Nové město. Poprvé ho máme zaznamenán v městské pozemkové knize 26. června 1669, kdy Kristián Gintr prodal svůj grunt za sto zlatých Janu Kejzlarovi.

Taková je tedy ve stručnosti historie založení Nového města v Sobotce. Do dnešních dnů se nám sice ty původní domky nezachovaly, ale na jejich základech byly postaveny novější a některé z těch, které dosud stojí, jsou staré už kolem 200 let. Bylo opravdovým štěstím, že Nové město nebylo zasaženo žádným z velkých ničí-

vých požárů, které v Sobotce zuřily (1710, 1746, 1825) a že se nám tak zachovaly krásné lidové stavby, romantické uličky a zákoutí, které jsou právem středem zájmu četných turistů. A záleží jen na naší generaci, zda se jim budou moci obdivovat i naši potomci.

Karol Bílek

Památce národopisného pracovníka prof. Pavla Krejčího

V úterý dne 13. června 1967 zemřel nečekaně v Liberci ve věku padesáti let profesor Pavel Krejčí, který je také na Sobotecku znám jako sběratel lidových písní a tanců. Narodil se v Ostroměři, ale velkou část svého života prožil po roce 1945 v Liberci, kde učil na různých školách výtvarné výchově i jiným předmětům. Více než učitel byl znám jako národopisný badatel, který různými dopravními prostředky procestoval většinu obcí od Hradce Králové až po Podještědí. Vyhledával pamětníky i lidové muzikanty a zapisoval lidové písně a tance; všiml si také lidových hudebních nástrojů a krojů.

Nikdo asi nespočítá, kolikrát vystoupil jako primarius lidové kapely, aby doprovázel některý mládežnický soubor na kulturních brigádách, v soutěžních vystoupeních lidové umělecké tvořivosti nebo na slavnostech v Železném Brodě či ve Strážnici. Vidím ho jako dnes před sebou; byl vysoký, štíhlý postavy, drobatko kantorsky roztržitý. Nikdo by do něho neřekl, jak dovedl se zápallem hovořit o lidovém kumštu, jehož studiu věnoval všechen svůj volný čas a také jistě hodně peněz, které našetřil z nepříliš vysokého učitelského platu, aniž ošidil své tři děti.

Otevřeme-li jeho knihu „Pojizerské a podještědské písně a tance“, kterou vydalo roku 1963 Severočeské nakladatelství v Liberci, najdeme hned v úvodní části několik vzpomínek na pamětníky. Ukazují, s jakým taktem a jakou metodou přistupoval ke sbírání písní a tanců. Nejdelší vzpomínka je věnována soboteckým pamětníkům Františku Rudovi a především Janu Ježkovi, obchodníkovi z Turnovské ulice v Sobotce, vyhlášenému hráči na klarinet a kontrabas i zpěvákovi. V Sobotce a na Staňkově Lhotce u cestáře Kalvacha získal celkem

pět tanců: třasák „Nimra“, mateník „Kozlík“, mazurku odrazovou s nápěvem „Pilná vlaštovička“, mazurku s přehazováním a obkročák s výskokem a nápěvem „Všehá, slepičky z ječmena“. Kdo je ještě v Sobotecku zná? Dnes již asi nikdo a ještě okolo roku 1930 je tančovalo několik párů při baráničkových slavnostech, pořádaných na zahradě v soboteckém Březně. Já se sám pamatuji, jak můj tatínek chodíval navečer s housličkami nebo klarinetem do Syrovandy tyto tance navčítovat. Někdy mne vzal na chvíli s sebou. Sedával jsem obyčejně na muzikantské kruchtě a díval se mezi ozdobami zábradlí na tanečnický. Tančovala tam tehdy statná „teta“ Bůvová z Března a starý „strýc“ Baláků z téže ulice, na ostatní si nevzpomínám; snad si vzpomenu jiní. Škoda, že tehdy ještě Krejčí do Sobotky nejezdil, mohl se toho dovédět více.

Článek o Janu Ježkovi končí Krejčí krásnými slovy uznání: „Od té doby, kdy jsem poznal u Jana Ježka, jak velkou radost dovede člověku píseň a tanec přinést, věřím v jejich moc a sílu. Dá to trochu práce naučit se zpívat, hrát a tancovat, ale stojí to za to! Píseň a tanec přináší radost, kterou nelze popsat!“ A já bych jen mohl dodat, že tato slova se stala osobním kredem Pavla Krejčího. To, co on napsal o Janu Ježkovi, si bude říkat o Krejčím každý národopisný pracovník, který bude z Krejčího sbírky čerpat. Svou drobnou, ale náročnou práci si Pavel Krejčí postavil pomník „kovu trvalejší“. Zachoval mnohou píseň i tance, které by jistě upadly v zapomenutí. Za jeho práci mu budou děkovat všichni jeho spolupracovníci i žáci, které učil milovat odkaz naší národní kultury v š. rokém kraji od Hradce Králové až po Ještěd. Budiž čest jehopamátce! Vlad. Ruda

Václav Jaromír Černý a archeologie

Jedním z badatelů, kteří se zasloužili o poznání minulosti Sobotecka a Libáňska, byl Václav Jaromír Černý, který se před 135 lety, 14. srpna 1832, narodil v Sobotce. Maturoval na mladoboleslavském gymnasiu, v roce 1851 se stal kandidátem berního úřadu v Sobotce, později asistentem v Nechanicích, oficiálem a od roku 1865 okresním tajemníkem v Libáni.

Jako dopisující člen Archeologického sboru Musea království českého uveřejnil v Památkách archeologických a místopisných roč. X. a XI. dva články o pravěku Libáňska: O starožitnostech z Libáňska a O starožitnostech z doby předhistorické na Libáňsku.

Z výše uvedených článků se dovídáme, že na nádvoří libáňského cukrovaru (založeného z podnětu V. J. Černého) byly nalezeny kamenné nástroje a zlomky nádob z mladší doby kamenné, nad Ortovým mlýnem ve Hřmeňíně byly objeveny dva svitky zlatého drátu lužické kultury a na novém hřbitově v Osenicích byla vykopána hliněná nádoba obsahující ohnutý železný hrot kopí a ovčácké nůžky. Nález pochází z doby římského císařství. Pozornosti V. J. Černého neuniklo ani to, že v roce 1865 při úpravě silnice vedoucí z Bystřice do Střevače byly odkryty v hloubce půl metru hroby. Asi deset hrobů bylo přikryto deskami z pískovce. Vedle koster, orientovaných hlavou k západu, ležely menší bronzové a větší postříbřené esovitě záušnice, které datujeme do mladší doby hradištní.

V. J. Černý upozornil i na mohyly v Bystřici, Nadslavi, Sedlišti a Starých Hradech. Redakce Památek archeologických a místopisných ocenila zejména jeho zprávu o hradišti mezi Psinicemi a Kopidlmem.

Pozornosti si zaslouhuje i stať V. J. Černého „Myšlenky o pohřbívání mrtvol v pravěku“ otištěná v Památkách soboteckých a okolních rodáků, který pod jeho redakcí vyšel k 1. sjezdu soboteckých rodáků v roce 1882. Došel zde k závěrům, že „dědové“, vzpomínání v Kosmově kronice, byly urny, obsahující popel předků a snažil se vyvrátit theorii, že „dědové“ byly sochy. Vyslovil názor,

že dokud obyvatelstvo žilo kočovným způsobem, spalovalo své mrtvé a k pohřbívání nespálených těl přikročilo až po zřízení stálých sídel.

Názory V. J. Černého jsou bezpochyby zajímavé, diskutabilní.

Přes svůj amatérský a romantický ráz archeologické práce se Václav Jaromír Černý zasloužil svým zájmem a svou pilí o poznání nejstarších dějin našeho kraje.

prom. hist. Zoltán Drenko

Ex libris řídícího učitele Františka Broučka ze Sobotky od řed. Josefa Fejtera

Poznámka ke skansenu Českého ráje

Po přečtení závěrečné kapitoly instruktivní a záslužné práce dr. Karla Samšičáka „Výtvarné umění na Sobotecku“ vrátil jsem se znovu k jejímu pokračování v princiálním čísle ZSS, kde se autor zamýšlí nad osudem rázovitých dřevěných staveb svého domova. Uvádí tu celou řadu dobrých a věcně uvážených podnětů k otázce, jak zachovat životnost těchto svědků minulosti kraje, jakou funkci jim určit v době současné i příští. A v této souvislosti se vyslovil skepticky o vhodnosti budování skansenu, který považuje za přežitek, za věc překonanou.

Kdykoliv se vracím z Kostí údolím Plakánku, vždycky můj obdiv náleží památné vesecké okrouhlici, která už sama o sobě budí dojem jedinečného skansenu — i když tu pulsuje život moderního zemědělského podnikání. Málokde může dnes člověk vidět v tak dokonalém seskupení staré statky a chalupy se zachovalými hospodářskými budovami jako právě ve Vesce, na jejíž prostor-návisi se klenou rozložitě koruny věkovitých stromů. Myslím, že žádné jiné místo v Českém ráji není předurčeno stát se muzeem lidového stavebnictví jako právě tato památná obec. Zde lidová architektura, jejímž slohovým hodnotám věnoval dr. Samšičák hluboce poúčenou pozornost, vyrůstá z prostředí poznamenaného pohnutou historií kraje i tíhou života jeho lidu.

Jestliže se Turnovští obírají myšlenkou, aby základnou českoražského skansenu se stal Dlaskův statek v Dolánkách, kde tento vskutku vzácný stavební solitér by měl být obklopen dalšími památkami toho druhu, přenesenými z jiného, mnohdy i cizorodého prostředí, pak toto nesporně atraktivní zařízení by se nevyhnulo stínům uměle vytvořených celků, kde věci ztrácejí svůj funkční smysl, kde vyvráceny z prostředí, v němž vyrostly a sloužily, jsou degradovány na jednotku s popisnou značkou.

A nyní k otázce základní: jsou skanseny opravdu zařízení překonaná? Nejsm odborník, ale z četby mám dojem, že jejich kulturně osvětový význam ve světě stále vzrůstá. U nás máme Valašské přírodní muzeum v Rožnově pod Radhoštěm. Nové se buduje v slovenském Bardějově. Skanseny žijí v zemích svého vzniku, v Norsku, Švédsku, Finsku; jsou budovány a budují se v zemích na Východě i Západě. V Rakousku má být letos na frekventovaném místě opodál dálnice u Stýrského Hradce otevřen národní skansen Rakouska s technickou náplní. (Viz články M. Lomičové: „Ochrana technických pamá-

tek“ v letošním 1. čísle časopisu Muzejní a vlastivědná práce). Areály jednotlivých statků mají tu být obdělávány po starém způsobu a typická řemesla zde rozvinou svoji činnost, aby jejich výrobky sloužily jako upomínkové předměty. Na nedalekém potoku má být vybudován mlýn, pila, valcha. Opodál v skalnatém údolíčku budou chaty dřevorubců a uhlířů. Ani železný hamr tu nemá chybět.

Nevnucuje se zde myšlenka, zda právě tento model našeho souseda mohl by být vzorem pro skansen Českého ráje, a to právě v blízkosti Sobotky? Vždyť je tu celá řada podobností zejména situačních. Položení Vesce v těsné blízkosti turisticky frekventované silnice spojující město s nejnavštěvovanějším hradem. Zvláště terén bezprostředního okolí je tu poměrně málo narušen stavebními zásahy. Podle vzoru národního skansenu rakouského bylo by možno využít i začátku Plakánku tzv. veseckého. Vždyť i tady na jeho okraji stával v minulosti mlýn. Zájemce o pravěk by navíc mohlo lákat hradisko na skalní ostrožně na nedaleké Porání. O vhodném, mnohostranném využití vlastních staveb ve vsi píše podnětně dr. Samšičák ve své stati. Snad by se mohlo ještě uvažovat o využití veseckého exteriéru k pořádání českých vesnických dramát v přírodě, národopisných slavností a podobně. V celku je tu celá řada dalších možností, jež by bylo možno při pečlivém a cílevědomém vedení tohoto muzea v přírodě uskutečňovat. Co by to znamenalo pro Sobotku a celý ten krásou pozeňhaný kraj kolem, netřeba zdůrazňovat. Zkušenosti valašského muzea v tomto směru mnohé napovídají.

Vím, že od myšlenky k činu nevede cesta nejschůdnější. Její realizace je i zde spjata s celou řadou složitých otázek hospodářských, právních, sociálních, a vystává tu i ne jeden problém vlastní památkové péče. Tato připomínka chce jen vyvolat u povolání činatelů zájem o osudy jedné krásné české vesnice, jejíž minulost se zde tak výrazně zrcadlí v dochovaných stavebních památkách a přímo volá po jejich velkorysém využití. Objekty stárnou, chátrají, některé se „modernizují“. Je třeba jednat rychle, dřív než bude pozdě. Zachovat živé svědectví o tom, jak česká ves vypadala a jak žila — to by mělo být hlavním smyslem všech akcí, které budou v tomto směru podniknuty. mj

Památka lidových loutkářů

Karel Samšičák

Zasloužilý umělec Karel Vik býval náruživým loutkářem. Řadu let vedl turnovský loutkářský soubor, který se v té době proslavil několika průbojnými inscenacemi. Z té doby pochází i známý Vikův dřevoryt krucifixové scény z Fausta, původně určený jako hlavička plakátu a pak užitý jako příloha Loutkáře a propagační publikace „Marionettes et guignols en Tchécoslovaquie“. Je to snad jediné výtvarné zpodobení této scény, tak typické pro českého Fausta. Známé je též Vikovo exlibris s Kašpárkem, které vytvořil pro zakladatele našeho moderního loutkářství Dr. J. Veselého. Konečně zná každý čtenář Vikovy Mateřídoušky rozkošné vyprávění o Švejdovi Navarovském, hrdinovi maňáskové hry Viktora Dyka. Každý loutkář si musel při návštěvě u Viků znovu vyslechnout obsah této hříčky, jejíž nepřemožitelný hrdina padne nakonec při spatření svého portrétu, namalovaného Vikem.

V Mateřídoušce je ještě jedno místo, zajímavé pro loutkáře. Je to zmínka o skále Práčovně na Hrubé Skále, na jejíž stěně si severočeští loutkáři udělali svěrázný památník. Vikova poznámka způsobila, že jsem se vydal společně se soboteckým archivářem K. Bílkem hledat Práčovnu. Nedalo to mnoho práce. Je to skála, která uzavírá náměstíčko před hruboskalským zámekem nad soboteckou silnicí a už zdola jsou vidět větší kartuše. Dosáhneme-li po suťovém kuželu úpatí skalní stěny, zaujme nás nejdříve největší, téměř čtvercová kartuše, uprostřed s bubnem a paličkami a nápísem: Franc

Maizner: Ano: Domi: MDCCCXXXI. Dalším členem maiznerovské dynastie je Emanuel Ruml, syn Jana Rumla a Teresie, roz. Maiznerové, který se na stěnu podepsal r. 1893. Roku 1900 sem vytesali své kartuše Ladislav a Bohumil Maiznerové a r. 1901 Josef Ruml, později významný loutkář moravský. Ke každé kartuši patří buben, mnozí si přidali ještě jeden nad svůj štítek, takže bubnů je na stěně mnoho a ne všechny jsou podařené. Ty horší pokládal Vik za skleněné püllitry s pivem. Taková nádobka je však v době France Maiznera vyloučena a jistě ještě v době přelomu století se v okolních venkovských hospodách pilo pivo převážně z kameninových korbílků. Při podrobnější prohlídce zjistíme na domnělých püllitrech zřetelné šněrování, domnělá ucha jsou pak závesnými řemeny.

Vilém Maizner, který se sem podepsal r. 1933, první charakterizoval své povolání jinak: vytesal si tu paletu a masku Kašpárka. Neurčitelnou zůstává zatím kartuše s paletou a iniciálkami K. M. a velký, složitý a tím i těžko luštitelný monogram vpravo od desky Francovy.

Kromě Maiznerů tu jsou jenom dvě jména. Za skalním výstupkem vlevo od stěny najdeme opět buben a pod ním jméno Josef Prášek, [podle výtečné Bartošovy Loutkářské kroniky loutkařil Prášek 1837—1854], a na stěně mezi Maiznery podpis Johana Kubešky z května 1845.

Památník zdaleka nevyčerpává všechny severočecké loutkáře. Chybí tu např. nejvýznamnější loutkář poslední čtvrtiny XIX. stol. František Hanuš, který zemřel

29. 7. 1903 v Rychnově nad Kněžnou jako flašinetář a jehož loutky, řezané novopackým Suchardou, se po strastiplných osudech dostaly do muzea na Humprechtě. Ani Maiznerové nejsou všichni. Chybí tu Fr. Maizner, narozený 1834, pro něhož vznikly naše nejzajímavější loutkářské rukopisy. Jsou tu až jeho potomci, vyšší z manželství s Alžbětou, roz. Dubskou z Kaňku u Kutné Hory, členkou významného loutkářského rodu. Přímou se vnucuje myšlenka, zda Alžběta nepřinesla jako věno to, co bylo pro loutkářský rod nejcennější, totiž texty loutkových her, které si mohl její manžel dát opsat z rukopisů jejího otce. Snad právě tímto způsobem došlo k určitému sjednocení českého lidového loutkářského repertoáru.

Když jsem před dvěma lety znovu navštívil Prácheň, zdesil jsem se vtíravého obrovského nápisu „Skála loutkářů“, který nějaký kutil vysekal do skály a tím zničil intimitu lidového podání památníku. Divím se, že je možné takovýmto způsobem ničit významné objekty uvnitř chráněné oblasti — Český ráj.

ZNOVU SPLAV

Zdá se, že už o Splavu bylo napsáno vše, že už není možné přijít s ničím novým, když listujeme v jeho vydáních současných. Je to tak trochu klam. Šrámkův Splav je knížka věčného mládí. Myslím to tak, že jako každá generace prožívá svůj „stříbrný vítr“, tak dospěje i k času, kdy se rozezná Splavem. Jeho notou, jeho náladami, jeho touhami a prožitky. Kde je příčina toho? V tom, že Splav pojmenovává nebo, jak se říká, propůjčuje slova základním situacím lidského života, kterým se nevyhne snad žádný člověk.

Proto také každé vydání Splavu se setkává s ohlasem a zájmem, byť ne zrovna očividně okázalým. A vydání, které vyšlo před nedávnem, brali jsme do rukou dvojnásob rádi. Nejen proto, že je to — jak čteme v tiráži — vydání jubilejní. Ale především proto, že je nápodobou onoho vydání, které jsme tak laskavě a rádi přivítali v čase války. I s těmi krásnými ilustracemi Karla Svolinského přichází k nám tentokrát. (A malíř k němu přidal letos ještě kresbu navíc.) Nás pak, „kdož tohoto kraje citlivě, osudně nosíme značku“, vede tohle vydání Splavu k zamyšlení i pochopení, proč tenkrát, v době okupace, pověstná tužka cenzorova nedovolila, aby vyšla tato sbírka celá, proč z ní byla vyškrtuta mj. báseň tak symfonicky mohutná a zpěvná, jakou je Sobotecký hřbitov...

LITERÁRNÍ ZE SOBOTECKA

- O přípravách, průběhu a ohlasu letošní Šrámkovy Sobotky psaly mj. Rudé právo 10. VI. a 3. VII., Mladá fronta 20. VI. a 3. VII., Lidová demokracie 16. VI. a 2. VII., Svobodné slovo 3. a 7. VII., Práce 3. VII., náchodský Nový čas 31. V., Literární noviny č. 25 a 28/67, Zítřek Písecka 28. VI. a hradecká Pochodeň 30. V., 20. VI., 3., 5., 6., 10., 11. a 16. VII.
- O letošním ročníku Šrámkova Písku referovaly Mladá fronta 9. a 11. VI. a ostatní denní tisk ve stejných dnech, podrobněji Zítřek Písecka 31. V. a 21. VI. a Jihočeská pravda 9. a 23. VI.
- K 15. výročí úmrtí Fráni Šrámka přinesla velký článek Lidová demokracie 1. VII.; Šrámkovy básně otiskly Lidová demokracie 25. VI. (Dívka a čtyřlístek), Svobodné slovo 1. VII. (Sobotní večer), Rudé právo 8. VII. (Finále), Hlas revoluce 9. VI. a Československý svět 8. VI. (I do těch Lidic).
- O účasti RSŠD na Wolkrově Prostějově se zmínily Učitelské noviny č. 26/67, prostějovská Stráž lidu 21. VI., Večerní Praha 26. VI., Lidová demokracie 27. VI., Zemědělské noviny 29. VI. a Pochodeň 5. VII. O vystoupení RSŠD v Náchodě psal náchodský Nový čas a Pochodeň 2. VI., o vystoupení v Jičíně Pochodeň 17. VI. a o uvedení Komédie o hvězdě Literární noviny č. 28/67 a Pochodeň 21. VII.
- O uvedení veršů Fráni Šrámka na Wolkrově Prostějově souborem z Tábora psal tábořský Palcát 26. V. a 30. VI.
- Recenze a fotografie z uvedení hry B. Březovského Všechny zvony světa ve Vinohradském divadle, v níž se autor přihlašuje k Fráňovi Šrámkovi, uveřejnily Divadelní noviny 14. VI., Kulturní tvorba č. 27/67, Literární noviny č. 27/67, Svobodné slovo 13. VI. a 1. VII., Lidová demokracie 15. a 21. VI., Zemědělské noviny 15. a 21. VI., Mladá fronta 16. a 23. VI., Večerní

- Praha 20. VI., Práce 21. a 27. VI., Rudé právo 25. a 29. VI. atd.
- Recenzi Šrámkových Listů z léta otiskly Pochodeň 7. VI. a Zemědělské noviny 9. VII.
- O úspěchu televizního filmu Odcházeti s podzimem ve švédském Göteborgu psala plzeňská Pravda 2. VII.
- Ze svého vztahu ke Šrámkovi se vyznává národní umělec Karel Höger v Divadelních novinách 14. VI.
- O Šrámkově Létě najdeme zmínky ve Svobodném slově 5. VI., v Práci 24. VI., o pelhřimovské inscenaci píše jejich Nástup 25. V., fotografii z plzeňského představení přináší Škodovák 19. V. a uvedení v rozhlase si pochvaluje Svobodné slovo 5. VII.
- O Šrámkově vztahu k Písku píše Československý svět 11. V. a Zemědělské noviny 17. VI.
- Obsáhlou studii „K literárním počátkům Fráni Šrámka“ uveřejnil dr. František Bařha ve Sborníku Národního musea (řada literárněvědná) č. 5/1966. Ještě se k ní vrátíme.
- Šrámkova díla se dotýká Fedor Soldán ve studii Próza, tradice a naturalismus, uveřejněné v Dějinách a současnosti č. 6/67.
- O návštěvě profesorů z Drážďan v Sobotce píše Pochodeň 31. V., o zájezdu semilských do Sobotky jejich Kulturní kalendář č. 6/67 a o zájezdu MLK Lanškroun do našeho kraje Pochodeň 11. a 12. VI.
- V časopise Vlasta ze 17. V. je Fráňa Šrámek citován v anketě o lásce.
- V rozhovoru s Hanou Pazeltovou píše Mladá fronta 21. VII. i o její skladbě Měsíc nad řekou.
- V revui Divadelní výchova (řada III, č. 1 z června 1967), kterou vydává ÚDLUT, vyšel článek Marie Hejnové Divadlo a mládež, v němž české čtenáře seznamuje s knihou L. Chancerela, divadelního vědce, režiséra, inspirátora a tvůrce dětského divadla ve Francii. V témž čísle se Eva Seemannová obírá sesta-

vením recitačního pásma ze Šrámkovy poezie pro mládež. Text pásma „Stříbrný vítr pro nejmenší“ vyšel jako příloha tohoto časopisu. Rovněž diskusní příspěvek prof. Marie Votavové v témž čísle se dotýká práce recitačních souborů a připomíná práci RSSD.

- V edici Umělecký přednes č. 14 (leden 1967) vyšla tiskem přednáška prof. Zdenky Denksteinové „Jak přednášet klasiky“, kterou autorka proslovila na loňské Šrámkově Sobotce.
- Ve Výtvarné práci č. 9/67 se zamýšlí František Dvořák nad úspěchy akad. malíře Jana Špály v Paříži a New Yorku a rozebírá v dlouhé polemice poměry v našem Svazu výtvarných umělců, kde Špála je stále opomíjen a odsunován. Tentýž autor podává rozbor malířského díla Jana Špály v časopise Československý život č. 6/67 (vychází v řeči francouzské, anglické, italské a švédské; článek je téměř na třech stránkách a je doprovázen reprodukcemi šesti obrazů). Článek o malíři a lehkém atletu — běžci Janu Špálovi je rovněž v časopise Lehká atletika č. 5/67.
- Velký článek z pozůstalosti ing. Karla Smrže otiskl časopis Filmovým objektivem č. 4/67; výročí jeho narození připomněly i Lidová demokracie a Svobodné slovo 19. IV. 1967.
- Jaroslav Šimůnek uveřejnil své nové recenze mj. v Rudém právu 14. a 19. VII. a v Mladé frontě dne 1., 16. a 21. VI., 11. a 29. VII.
- O tělovýchovné práci s dětmi psal dr. Jiří Filsak v Mladé frontě 2. VI. a v Září Mladoboleslavka č. 25/67.
- Září Mladoboleslavka č. 24/67 uveřejňuje příspěvky ing. Josefa Flodrmana o zajišťování výživy a Přemysla Dolenského o jeho vzpomínkách na boleslavskou průmyslovku, která slaví sté výročí založení. V č. 26/67 se dočteme o životě ve Vlčím Poli.

- V časopise Musejní a vlastivědná práce č. 2/67 napsal dr. Jiří Špét hezký článek o našem Zpravodaji. Píše mj.: „Svou obsahovou pestrostí, krajovým zaměřením, stálým zřetelem k soboteckým aktualitám i dobrou úrovní odborných a populárně vědeckých statí patří k našim nejlepším regionálním buletinům...“
- Turistické články o Sobotecku najdeme ve Světě v obrazech 17. VI., ve Svobodném slově 19. VII. a v Rudém právu 28. VII.
- Fotografii „turistické lidové tvořivosti“ v kosteckých lesích uveřejnila Mladá fronta 28. VII.
- Pochodeň 6. VI. uveřejnila fotografii Vladimíra Havránka ze Sobotky při závodě motokár v Jaroměři.
- Domousnický zpravodaj č. 13/67 vyšel v rozšířeném vydání, obsahuje článek o historii obce a hodnocení sjezdu rodáků.
- 6. číslo Bousováka otiskuje pověst o založení Sobotky a František Jeleček se zamýšlí nad slabou úrovní časopisu. V dalším čísle je přetištěn článek J. Waldhausera o Horním Bousově z našeho ZŠS a uveřejněny články o znaku městečka Dolní Bousov a o českoruských stycích v našem kraji v době národního obrození. Obě čísla obsahují také mnoho informací a článků ze současnosti.
- Ve 3. čísle nového rozmnožovaného časopisu OV ČSTV v Jičíně SPURT píše J. Čurda a K. Pokorný o sobotecké kopané.
- V drobných zprávách psala Pochodeň také o sobotecké sklárně (5. VI.) a brusárně (15. VI.), o chatách pod Humprechtem (9. VI.), o soboteckém graduálu (9. VII.), o humprechtské ozvěně (22. VII.), o nálezu pokladu u Kostí (29. VII.) a o výstavbě prodejny jednoty v Rovní (16. VI. a 22. VII.).

Sobotecká všehochuť

- **Bude IX. rodácký sjezd.** V příštím roce oslaví Sobotka 470. výročí svého povýšení na město. MNV a OB v Sobotce hodlají při této příležitosti uspořádat IX. rodácký sjezd ve dnech 24. a 25. srpna 1968. Přinášíme zatím tuto krátkou zprávu a vyzýváme všechny občany a rodáky i přátele našeho města a okolí, aby si naplánovali své brigády, zájezdy, dovolené atp. tak, aby se mohli na příští sobotecké posvícení dostavit v plném počtu. Zároveň se uvažuje i o obnovení dříve oblíbených schůzek rodáků a přátel Sobotecka v Praze. Podrobnosti o konání sjezdu budeme přinášet v dalších číslech, ale již nyní žádáme čtenáře, aby nám zaslali své návrhy a připomínky k programu sjezdu, aby se vydařil co nejlépe.
- **5 let práce** zakončilo RSSD opravdu úspěšně. Dne 16. června přispěl soubor pásmem veršů Fráni Šrámka „Jako bych jen splavem byl“ do „Týdne kultury“ v Jičíně (vystoupení se konalo v Okresní galerii) a ve dnech 21.—25. června vystoupilo studio poprvé na Wolkrově Prostějově. Sborově zde přednesl soubor Šrámkův Sobotecký hřbitov a v soutěži sólistů dosáhl pěkného úspěchu Jaroslav Chrpa — jako nejmladší mezi dospělými recitoval na závěrečném Večeru vítězů. Úvodem tohoto večera vystoupili tři recitátoři z přehlídky dětských sólistů — a mezi nimi opět dva Sobotáci, Jiřina Hurská a Dušan Fiedler. K pětiletému trvání souboru se vrátíme více v příštím čísle.
- **Nový Měsíc nad řekou a Stříbrný vítr.** Členka divadla Semafor z Prahy, mladá studentka a zpěvačka Hana Pazeltová, napsala text i melodii své první písničky, která se jmenuje Měsíc nad řekou. Podle jejích vlastních slov je to písnička ve stylu Fráni Šrámka — dívka sedí na břehu řeky a rozmlouvá s měsícem. — V časopise G 67 číslo 8 jsme se zase dočetli, že na gramofonové desce č. 013 0189h vyšla písnička Zdeňka Marata a Zdeňka Borovce Stříbrný vítr. Zpívá jí Yveta Simonová a Pánkův sbor, hraje Karel Vlach se svým orchestrem. I to jsou důkazy o stále živém ohlasu Šrámkova díla.
- **Malíři.** Ve dnech 17.—27. července jsme na Sobotecku potkávali malíře. Byli to pražští učitelé-výtvarníci, kteří se k nám přijeli na deset dní zdokonalovat ve svém umění. Alespoň malou výstavku z jejich prací hodlá uspořádat Středisková knihovna v Sobotce.

- **Sobotka v rozhlase.** 7. června vyprávěl akad. malíř Jan Špála o svém otci. 2. července vysílal rozhlas k výročí úmrtí Fráni Šrámka jeho hru Léto. 29. července jsme slyšeli čtvrt hodinový rozhovor redaktora Vratislava Kubálka s manžely Hejnovými o Šrámkově Sobotce.
- **Humprecht** se těší i v letošní sezóně velké pozornosti domácích i zahraničních turistů. Ve známé hodovní síni natáčeli nedávno ozvěnu pracovníci rakouské televize a holandského rozhlasu.
- **Poklad na Sobotecku.** 15. července našli za Kostí u Pomníků osmiletý Mirek Folprecht z Dobšína a jeho bratranec Mirek Drahoňovský z Liberce dvě nádoby se stříbrnými mincemi. Šlo většinou o drobné ražby z konce XVII. a počátku XVIII. století. Místo nálezů prozkoumali odborní pracovníci Krajského musea v Hradci Králové, kteří našli ještě další mince, takže celkový počet mincí překročil 4500 kusů. Nález převzali k odbornému zpracování pracovníci Krajského musea a numismatik Jaroslav Šůla slíbily, že do příštího čísla Zpravodaje napíše o pokladu větší článek.
- **V Krajském museu** v Hradci Králové probíhá do konce října výstava vzácných graduálů a kancionálů z východních Čech. Velkou pozornost zde budí i sobotecký graduál z počátku XVI. století.
- **V Barevném dni,** tentokrát z Ostravy, k 700. výročí založení města, v pátek 9. června bylo vděčně vzpomenu na záslužnou práci soboteckého rodáka dr. ing. Jana Folprechta, který mj. první odkryl předhistorické sídliště na Landeku v Petřkovicích u Ostravy. Nyní se zde pokračuje v dalším výzkumu. Většina nálezů je uložena v muzeích v Brně a Opavě. Jar. Šulc
- **Oprava:** V článku V. Frýby Květnová výročí v 5. čísle ZŠS 1967 nastala při opisování chyba v dopise Fráni Šrámka Fr. Palovi. Začátek dopisu má správně znít: „Vážený příteli, vracím se do svých nejlepších let soboteckých...“ (nesprávně bylo vytištěno: „posledních let“).
- **Slavnostní otevření stadiónu** v Sobotce za školou se bude konat 27. srpna 1967. Dopoledne proběhnou lehkotatletické soutěže za účasti závodníků z Jičína a Mladé Boleslavi (účast přislíbily i Přemysl Dolenský a ing. Karel Hron), odpoledne budou uspořádány dětské soutěže, utkání starých pánů Sobotky a Dolního Bousova v kopané a na závěr mistrovský zápas I.B. třídy mezi Sokolem Sobotka a Úpicí.

● **Výstava ve Zbirohu.** Literární museum J. V. Sládka a vlastivědné museum ve Zbiroze uspořádaly na počest Šrámkova jubilea výstavu obrazů Jiřího Karase s námětem „Léto na Zbirožsku“. Zahájila ji dne 16. července dr. Olga Spalová.

● **Ředitelství Komunálních služeb v Sobotce** obdrželo od okresního závodu Východočeských energetických závodů v Hořicích dopis, ve kterém se pochvalně hovoří o práci soboteckých elektrikářů KS, vedených Čeňkem Pekařem. Jejich práce je označena jako vzorná a jsou vyhodnoceny jako nejlepší na okrese. Ředitelství KS se k tomuto uznání připojuje a děkuje všem pracovníkům elektroslužby v čele se s. Pekařem za jejich kvalitní práci a obětavost.

● **Ladislav Houzvička**, vedoucí sobotecké provozovny skláren Bohemia, byl vyznamenán odznakem „Nejlepší pracovník skláren“. Blahopřejeme!

● **Změny v soboteckém pohostinství.** Je Jiří Macoun na Syrovandě nebo není — tak se ptávali mnozí návštěvníci Sobotky v posledních týdnech. Odpověď je jednoduchá: je i není. Populární vedoucí ze Syrovandy Jiří Macoun se přestěhoval na náměstí a stal se vedoucím na Poště. Na jeho místo na Syrovandu nastoupil jeho jmenovec z Oseka. Také Beseda na náměstí prošla velkými změnami. V rekordním čase upravil OSP dvě místnosti v přízemí soudu, o které se rozšířilo panství vedoucího Václava Konečného. A tak beze změn a v klidu zůstal jen hotel Turista u nádraží a jeho vedoucí Ladislav Hortlík.

● **Reklama hodná následování.** Četli jsme v tisku o jednom městě, v němž se na jedné restauraci objevil nápis:

Najezte se a popijte si v tichu a klidu —
naše hudební přístroje i televizní a rozhlasové
vysílače jsou na delší dobu v opravě.

A prý si tato restaurace neobyčejně zvýšila akumulaci.

● **V Domově důchodců ve Vlčím Poli** si obyvatelé vydávají vlastní časopis. Je psaný na stroji, jmenuje se Zvoneček a zabývá se životem obyvatelů domova.

● **Již šesté Libošovické kulturní léto** uspořádal letos družstevní klub Vesna v Libošovicích. V jeho průběhu se střídal filmová představení, taneční a společenské zábavy a estrády. Akce byly pořádány v nově upraveném sále hotelu Český ráj. Na zahájení festivalu 29. a 30. července sehráli místní ochotníci veselohru Olgy Schein-pflugové „Okénko“. Představení režíroval Jiří Zejbrdlík.

● **Na Rovni** byla 22. července otevřena nová moderní prodejna jednoty, vybudovaná hlavně péčí roveňského MNV a brigádnickou pomocí místních občanů.

● **Dary soboteckému museu a archívu.** Dr. Vladimír Šulc z Čelákovic věnoval archívu několik starších historických knih a prof. Jiří Trejbal z Jičína obohatil sbírky musea fotografiami nápisů na záklopách starých dřevěných domů na Sobotecku, o nichž připravuje článek do našeho Zpravodaje.

● **Další kandidát věd ze Sobotky.** Po dokončení aspirantury a po obhájení dizertační práce o české meziválečné literatuře byla v červnu tohoto roku udělena hodnost kandidáta věd o umění Jaroslavu Šimůnkovi ze Sobotky, odbornému asistentu Vysoké školy politické.

● **Dokončení studií.** Studium na Pedagogické fakultě v Brandýse n. L. dokončil Jiří Najmon ze Sobotky a 29. VI. byl promován ve velké aule Karolina v Praze. Studium knihovnictví na Osvětové škole v Hradci Králové úspěšně dokončila v červnu tohoto roku Věra Hašková, vedoucí Střediskové knihovny v Sobotce.

● **Blahopřejeme!** Studium na lékařské fakultě Karlovy university zakončila Hana Klímová ze Sobotky a 13. července byla v Karolinu prohlášena doktorkou veškerého lékařství. O dva dny později byla MUDr. Hana Klímová oddána na MNV v Sobotce s Pavlem Petrželkou z Gottwaldova a jejich sňatku bylo požehnáno v soboteckém chrámu sv. Maří Magdaleny.

● **Kulturní kalendář jednou větou:** 10. VIII. 1942 zanikl po 52 letech nepřetržitého vycházení Věstník sobotecký. 19. VIII. 1907 se narodil Jiří Srnka, autor hudby ke Šrámkovským filmům. Dne 28. VIII. 1927 při V. rodáckém sjezdu byl odhalen rodácký pomník na soboteckém hřbitově, dílo nár. umělců Pavla Janáka a Karla Pokorného. Při dalším rodáckém sjezdu o 10 let později byl otevřen opravený Humprecht.

● **Sobotečtí jubilanti.** 75 let se dožívá 28. VIII. Václav Pelikán ze Zajakur. 70 let oslavila 6. VIII. Klára Lacinová, 22. VIII. Božena Šabaková a 23. VIII. Anna Holečková, všichni ze Sobotky. 65 let se dožil 3. VIII. Richard Breite, 7. VIII. Bohuslav Novotný a 28. VIII. Augustin Folprecht, všichni ze Sobotky.

● **Sňatky.** 1. VII. byli na MNV v Sobotce oddáni Dana Folprechtová ze Samšiny se Zdeňkem Zikmundem a Marie Jankovská z Mladějova s Petrem Zelbou. — 8. VII. uzavřeli v Sobotce sňatek Jana Kofátek ze Sobotky s Česlavem Foktem a v Jičíně Marie Štantejská z Dobšic s Arnoštem Gřegořicou a Jaroslava Baláková ze Staňkovic Lhoty s Jiřím Mikulkou. — 15. VII. byli oddáni v Sobotce Jiřina Slavíková ze Sobotky s Jaroslavem Antošem a v Mladé Boleslavi Jana Slavíková z Mrkvojed s Jiřím Floriánem z Rakova. — 21. VII. byla v Sobotce oddána Miroslava Loudová ze Sobotky se Zdeňkem Novákem. — 29. VII. byli v Praze oddáni Eva Antošová a Ing. Václav Hejn ze Sobotky.

● **Úmrtí v červnu:** 7. VI. Marie Kyzivátová z Dobrovíže u Prahy ve věku 90 let, Marie Šídová z Mladějova ve věku 82 let a Marie Šimůnková z Rovně ve věku 67 let. 8. VI. František Jelen ze Sobotky ve věku 89 let. 10. VI. František Hofman z Oseka ve věku 77 let. 12. VI. Františka Kofátková z Příchvoje ve věku 75 let. 15. VI. Marie Jindrová ze Sobotky ve věku 87 let. 17. VI. František Havlík z Vesce ve věku 78 let. 20. VI. Milada Kučerová, manželka našeho spolupracovníka, redaktora J. V. Kučery, ve věku 64 let. 22. VI. Josef Říha z Rovně ve věku 33 let.

● **Úmrtí v červenci:** 3. VII. Josef Srb ze Střelče ve věku 53 let. 5. VII. Josef Najvirt z Trní ve věku 84 let. 6. VII. Marie Brixová z Vesce ve věku 74 let. 7. VII. Ludmila Maštálková ze Sobotky ve věku 76 let. 10. VII. František Brix z Rovně ve věku 64 let. 14. VII. Adolf Ptáček ze Sobotky ve věku 74 let. 21. VII. František Jirčák z Dobšic ve věku 64 let. 26. VII. Marie Linková ze Sobotky ve věku 72 let. 27. VII. Františka Štěpánková ze Sobotky ve věku 71 let.

Fotbalisté postupují

V posledních mistrovských utkáních okresního přeboru zvítězili nejprve fotbalisté Sokola Sobotka dne 4. června v Pecce nad tamní Jiskrou 3:1 (branky Vrána, Potštejnský a Jiří Najman), 11. června remizovali v Dol. Bousově s Lázněmi Bělohrad 3:3, pak porazili v Jičíně „běčko“ tamní TJ 3:0 (střelili Zbyněk Fiala, Vrána a Jiří Čurda) a v posledním utkání 25. června rozdrtili v Dolním Bousově RH Valdice 6:1 brankami Zbyňka Fialy (3), Vrány (2) a Havlíka.

Tím se stalo mužstvo Sokola Sobotka po několikaletém snažení vítězem okresního přeboru a postoupilo do I.b třídy. Na jaře v mistrovských utkáních vůbec neprohrálo.

Postup je pěkným darem k 35. výročí vzniku sobotecké kopané. Nespadl však jen tak s nebe. Všichni

hráči poctivě trénovali v zimě i v létě dvakrát až třikrát týdně pod vedením hrajícího trenéra Milana Málka, dobře pracoval výbor oddílu.

I.b třídu bude oddíl hrát již na novém stadiónu za školou, na jehož budování se podíleli příznivci oddílu i sami hráči.

Tedy ještě jednou opakujeme: Sokol Sobotka zvítězil v letošním ročníku okresního přeboru, když z 24 utkání získal 40 bodů, nastřílel soupeřům 81 branek a dostal jich jen 23. Jiří Borovička

Poznámka redakce: Děkujeme Jirkovi Borovičkovi za články o jednotlivých utkáních soboteckých fotbalistů, přejeme mu mnoho úspěchů na vojně a věříme, že se najde opět některý hráč nebo funkcionář, který bude o fotbalu do Zpravodaje psát.